

Verordening langdurigheidstoeslag gemeente Asten 2009

De raad van de gemeente Asten.;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 3 maart 2009, inzake vaststelling verordening langdurigheidstoeslag Wet werk en bijstand:

Gelet op artikel 36 van de Wet werk en bijstand;

Gezien het advies van commissie burgers d.d. 23 maart 2009

Besluit:

Vast te stellen de verordening langdurigheidstoeslag gemeente Asten 2009

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders
- b. wet: de Wet werk en bijstand
- c. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten
- d. WSF 2000: Wet Studiefinanciering
- e. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5 onderdeel c van de wet
- f. referteperiode: een periode van 60 maanden voorafgaand aan de peildatum
- g. peildatum: de datum waarop in enig jaar het recht op de langdurigheidstoeslag ontstaat.

Hoofdstuk 2 Recht op langdurigheidstoeslag

Artikel 2 Voorwaarden

1. Onverlet het bepaalde in artikel 36 van de wet komt in aanmerking voor de langdurigheidstoeslag de belanghebbende die gedurende een onafgebroken periode van 60 maanden (referteperiode) aangewezen is geweest op een inkomen dat niet hoger is 110% van de voor hem geldende bijstandsnorm en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de wet.
2. Niet voor de langdurigheidstoeslag komt in aanmerking de belanghebbende die een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

Artikel 3 Hoogte van de toeslag

1. De langdurigheidstoeslag bedraagt (in afgeronde bedragen)
  - a. voor gehuwden: 40% van de op de peildatum geldende bijstandsnorm gehuwden (norm inclusief maximale toeslag, exclusief vakantiegeld);
  - b. voor alleenstaande ouders: 40% van de op de peildatum geldende bijstandsnorm alleenstaande ouders (norm inclusief maximale toeslag, exclusief vakantiegeld);
  - c. voor alleenstaanden: 40% van de op de peildatum geldende bijstandsnorm alleenstaande (norm inclusief maximale toeslag, exclusief vakantiegeld);
2. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoeslag ingevolge artikel 11 of artikel 13 eerste lid van de wet komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een langdurigheidstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Artikel 4   Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college

Hoofdstuk 3   Slotbepalingen

Artikel 5   Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na de publicatie en werkt terug tot en met 1 januari 2009.

Artikel 6   Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als : Verordening langdurigheidstoelage gemeente Asten 2009.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 14 april 2009,

De voorzitter,

De griffier,

Verordening Langdurigheidstoelage gemeente Asten 2009 – Toelichting

Algemeen

Op 1 januari 2009 treedt een wetsvoorstel inwerking, waarmee de langdurigheidstoelage wordt gedecentraliseerd naar gemeenten (Kamerstuk 31 441; Stb 2008, 586 en Stb 2008, 592).

De huidige langdurigheidstoelage vindt zijn grondslag in artikel 36 van de Wet werk en bijstand (WWB). Daarin is nauw omschreven in welke gevallen en onder welke voorwaarden mensen met een laag inkomen in aanmerking komen voor de toelage. De gedachte achter de toelage is, dat mensen die langdurig een inkomen op het sociaal minimum hebben, geen financiële ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven.

In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten uit 2007 ("Samen aan de slag") is afgesproken dat de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd wordt naar gemeenten. Artikel 36 van de wet blijft de basis, maar daarnaast wordt in artikel 8 een bepaling toegevoegd waarin wordt bepaald dat gemeenten in een verordening de precieze voorwaarden voor de langdurigheidstoelage moeten vastleggen.

In het nieuwe artikel 36, eerste lid, is de basis voor de langdurigheidstoelage opgenomen:

"Het college verleent op aanvraag een langdurigheidstoelage aan een persoon van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 heeft en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering."

Personen van 65 jaar of ouder blijven uitgesloten van de langdurigheidstoelage omdat gemeenten ten aanzien van hen reeds de mogelijkheid hebben om categoriale bijzondere bijstand te verlenen. Bovendien is het sociaal minimum voor ouderen hoger dan voor personen onder de 65 jaar waarbij dezelfde rechtvaardigingsgrond als voor de langdurigheidstoelage geldt, namelijk het langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen zonder de mogelijkheden om dit door middel van positieverbetering op de arbeidsmarkt te vergroten.

In het nieuwe artikel 8 wordt bepaald dat de verordening in ieder geval betrekking moet hebben op de hoogte van de langdurigheidstoelage en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen.

Op grond van artikel 8 eerste lid onderdeel d WWB dient dus de gemeenteraad bij verordening regels vast te leggen met betrekking tot het verlenen van een langdurigheidstoelage. Deze regels dienen in ieder geval betrekking te hebben op de hoogte van de langdurigheidstoelage en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en een laag inkomen zoals die in artikel 36 eerste lid WWB worden gebruikt.

In deze verordening is gekozen voor een invulling die rekening houdt met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep en de in de huidige regeling en uitvoeringspraktijk gesignaleerde tekortkomingen.

Geen ambtshalve toekenning

In de wet wordt bepaald dat het college de toeslag op aanvraag verstrekt. Dit sluit de mogelijkheid voor ambtshalve toekenning uit. Het kabinet geeft hierbij aan dat het gaat om een vorm van bijzondere bijstand, waarbij geldt dat voor elk individueel geval beoordeeld moet worden of er een recht bestaat.

De langdurigheidstoeslag en duurzame gebruiksgoederen

Zoals ook in de 'oude' regeling gold en in de Memorie van Toelichting is herbevestigd, bestaat er een relatie tussen de langdurigheidstoeslag en het bekostigen van vervangingsuitgaven voor duurzame gebruiksgoederen:

"Kerngedachte van de (bijzondere) bijstand is dat er altijd maatwerk geleverd moet worden. Dat betekent dat bij de verlening van bijzondere bijstand, voor een bepaald gebruiksgoed bijvoorbeeld, enerzijds rekening kan worden gehouden met reeds verleende langdurigheidstoeslag, anderzijds moet conform artikel 35 eerste lid, nagegaan worden of er bijzondere omstandigheden zijn waarom ook na ontvangst van de langdurigheidstoeslag bijzondere bijstand nodig is". De langdurigheidstoeslag is echter geen voorliggende voorziening, aangezien deze wordt verstrekt in het kader van de Wwb.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Begrippen die in de WWB voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de WWB. Ten aanzien van één aantal begrippen, die als zodanig niet in de WWB zelf staan is een definitie gegeven in deze verordening.

Met de invulling van het begrip peildatum als datum *waarop het recht ontstaat* wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de CRvB, dat het niet gaat om de datum *waarop is aangevraagd* (zie CRvB 22-07-2008, nr. 07/2304 WWB). De aanvraag wordt daarom steeds geacht te zijn gedaan *tegen* de eerst mogelijke datum na afloop van een referteperiode.

Artikel 2

Een referteperiode van 5 jaar, zoals artikel 36 WWB (tekst tot 1-1-2009) voorschreef, wordt in deze verordening gehandhaafd.

Door de wetgever wordt in het nieuwe artikel 36 WWB impliciet een termijn van langdurig aangegeven, doordat de minimumleeftijd door de wetgever is teruggebracht van 23 naar 21 jaar en een belanghebbende is immers (normaal gesproken) vanaf zijn 18^e voor de WWB een zelfstandig subject van bijstand. Echter de beste remedie tegen armoede is werk. Het lokale (arbeidsmarkt)beleid van Asten is erop gericht mensen – en zeker *jonge* mensen – zo snel mogelijk toe te leiden naar werk. Door de keuze van 5 jaar als referteperiode wordt de leeftijdscategorie 21 en 22 jaar dus min of meer uitgesloten. Wij vinden dit acceptabel op basis van onze visie op ons arbeidsmarktbeleid en het aankomende participatiebeleid (SZW en VNG) dat gemeenten verplicht om jongeren tot 27 jaar een werk-/leertraject aan te bieden en hen buiten de bijstand te houden. Handhaving van de referteperiode van 5 jaar sluit aan bij dit uitgangspunt. De langdurigheidstoeslag is ook met name bedoeld als steuntje in de rug voor mensen die *langdurig* van het sociaal minimum afhankelijk zijn en over het algemeen minder mogelijkheden hebben om

geld te reserveren voor onverwachte hoge kosten, bijvoorbeeld noodzakelijke vervangingsuitgaven. Een periode van 5 jaar lijkt daarom een reële termijn.

Het begrip 'langdurig, laag inkomen' wordt ingevuld als een inkomen dat gedurende de referentieperiode niet hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.

De keuze voor deze definitie van 'langdurig, laag inkomen' is genomen omdat 110% van de bijstandsnorm in het totale inkomensondersteuningsbeleid van de gemeente Asten de gehanteerde inkomensnorm is. Bovendien kan de armoedevalproblematiek waarmee de vorige langdurigheidstoelage gepaard ging hierdoor worden verminderd. Voorheen raakten bijstandsgerechtigden met langdurigheidstoelage de hele langdurigheidstoelage kwijt op het moment dat zij gingen werken. Voor hen was het (financiële) verschil tussen werk en uitkering kleiner dan voor bijstandsgerechtigden zonder recht op langdurigheidstoelage. De armoedeval was voor deze groep dus extra groot (2 á 3 procent minder inkomensvoortgang bij het aanvaarden van een baan op minimumloonniveau. Gemeenten kunnen de langdurigheidstoelage aldus inpassen in het activeringsbeleid en armoedevalproblematiek voorkomen. Deze kan worden voorkomen doordat gemeenten de mogelijkheid krijgen de langdurigheidstoelage ook aan werkenden toe te kennen. Niet alleen aan personen die gaan werken, maar ook aan werkenden die geen perspectief hebben om op de arbeidsmarkt door progressie substantieel meer te gaan verdienen dan het minimumloon

Indien men beschikt over uitzicht op inkomensverbetering, dan ontbreekt recht op langdurigheidstoelage. Van mensen die gedurende een periode van 5 jaar of langer een minimuminkomen hebben tot 110% wordt niet verwacht dat er concreet uitzicht bestaat op inkomensverbetering.

Studenten worden in staat geacht om na hun studie door werkaanvaarding een inkomensstijging te realiseren. Derhalve worden zij als groep uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage (artikel 2 lid 2).

Artikel 3

Op dit moment is de hoogte van de toeslag centraal bepaald. Het zijn vaste bedragen, als percentage van de voor de persoon toepasselijke bijstandsnorm. Gemeenten kunnen straks zelf de hoogte van de toeslag bepalen. Daarbij moet een aantal zaken worden bedacht. Een te laag bedrag doet geen recht aan het karakter van de langdurigheidstoelage, namelijk dat deze is bedoeld voor mensen die financieel geen mogelijkheden hebben gehad te reserveren voor onverwachte uitgaven. Een te hoog bedrag kan leiden tot het optreden van de armoedeval. Immers, wordt op enig moment een hoger inkomen bereikt, dan vervalt direct de hele toeslag.

De hoogte van de langdurigheidstoelage is gebaseerd op de hoogte van de langdurigheidstoelage neergelegd in artikel 36, vijfde lid, WWB, zoals dat op 31 december 2008 gold. Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen is gekozen om de hoogte vast te stellen aan de hand van een vast percentage van de geldende bijstandsnorm (maandnorm). Middels toepassing van het percentage 40% op de geldende bijstandsnorm wordt de hoogte van de langdurigheidstoelage zoals deze voorheen gold nagenoeg benaderd.

In het tweede lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 WWB gegeven voor situaties waarin bij gehuwden één van beide partners is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage

ingevolge artikel 11 (geen verblijfsstatus) of artikel 13 eerste lid WWB (detentie). De WWB voorziet immers niet in een afwijzingsgrond voor de rechthebbende echtgenoot, terwijl daarentegen het toekennen van het bedrag voor gehuwden in dergelijke situaties ook niet opportuun is.

NB: Dit tweede lid ziet enkel op de situatie dat er bij een echtgenoot sprake is van een uitsluitingsgrond op grond van artikel 11 of artikel 13 eerste lid WWB. Indien één van beide gehuwden niet in aanmerking komt voor het recht op langdurigheidstoeslag wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 WWB of in deze verordening, hebben beide echtgenoten geen recht op langdurigheidstoeslag. Het recht op langdurigheidstoeslag komt gehuwden immers gezamenlijk toe. Zij moeten daarom ook allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen.

Artikel 5

Bij de inwerkingtreding is aangesloten bij de inwerkingtreding van de decentralisering van de langdurigheidstoeslag, 1 januari 2009 (Stb 2008, 586 en Stb 2008, 592).

Met ingang van 1 januari 2009 is het wettelijk kader gewijzigd. Aanvragen die vanaf die datum worden ingediend moeten met toepassing van de nieuwe regeling worden afgewikkeld. Leidt beoordeling tot toekenning van de langdurigheidstoeslag, dan is 1 januari 2009 de eerst mogelijke ingangsdatum. In het nieuwe artikel 36 WWB is in het zesde lid een bepaling over overgangsrecht opgenomen, zodat dit niet in de verordening geregeld hoeft te worden.

Aangezien de nieuwe regeling gunstiger is voor de doelgroep is dit overgangsrecht niet nodig en kan direct op basis van het nieuwe recht worden beslist.